

HØRING ENERGIKOMITEEN STATSBUJSJETTET 2023

Norske Trevarer representerer nærmere 300 selvstendige norske trevarebedrifter som lager innredning i treverk. Våre bedrifter skaper direkte og indirekte i overkant av 7000 årsverk, jobber som ofte er svært viktige for lokalsamfunn utenfor de store byene. Til felleskapet betaler vår bransje nesten 2 milliarder kroner i skatt.

Fem år på overtid leverer Regjeringen sin plan for å redusere energibruk i bygg i statsbudsjettet for 2023. Målet om 10 TWh energisparing i bygg ble først introdusert ved behandlingen av energimeldingen i 2016. Mens vi ventet på planen, økte faktisk energibruken i bygg fra 79 til 83 TWh. Regjeringens plan fastslår at 64 prosent av energibruken i bygg går til oppvarming. Samtidig er planen blottet for kraftfulle tiltak for å oppnå en reduksjon.

Det er et paradoks at EU nylig trappet opp sin satsing på energieffektivisering med 40 prosent, mens vår egen regjering fortsatt satser temmelig ensidig på strømstøtte. Regjeringen foreslår i statsbudsjettet en bevilgning på 44,7 milliarder kroner for 2023 til strømstøtte for husholdninger. Det er ikke galt å hjelpe husholdningene til å klare strømrregningene på kort sikt. Når ekstrabevilgningen til energieffektiviseringstiltak gjennom Enova er på kun 100 millioner ekstra, vitner det imidlertid om manglende evne til å prioritere langsiktige, bærekraftige løsninger.

Nordmenn flest har mindre å rutte med grunnet inflasjon, økt rente og strømkostnader og generelt økt prisnivå på de fleste varer. For å gjennomføre investeringer som energieffektiviseringstiltak derfor krever, trenger de nå støtte til trinnvise energitiltak for å redusere sitt eget strømforbruk på varig basis.

Norske Trevarer mener, sammen med 26 andre organisasjoner fra miljø til forbruker og arbeidsgiverorganisasjoner, at det må på plass en mer kraftfull Enova-støtte på 1 milliard til varige tiltak som kan redusere husholdningenes strømforbruk og redusere unødig energisløsing i samfunnet. Det er et velkjent munnehell at den billigste strømmen er den du ikke bruker, men det er ikke desto mindre sant. Energieffektivisering i den eksisterende bygningsmassen (både private hus og næringsbygg) er sannsynligvis det viktigste tiltaket for å sikre både billigere og tilstrekkelig strøm for en grønn framtid.

I planen fra regjeringen vises det til at NVE anslår at hele 70 prosent av dagens energibruk er knyttet til bygninger oppført før 1987. Det utgjør godt over en halv million boliger. Som vi tidligere har omtalt i denne komiteen er det å **skifte ut vinduer** blant de mest konkrete og effektive måtene for å spare strøm. Tall fra Enova viser at vinduer står for opp til 40 prosent av varmetapet i bygninger.

Energibesparelsen ved utskiftning av vinduer vil variere fra bolig til bolig og fra sted til sted. Skifter du et vindu produsert på 70-80-tallet med et lavenergivindu produsert i dag reduseres varmetapet gjennom vinduet med ca. 70 prosent. For å ta et eksempel: et gjennomsnittlig norsk hus i Rogaland med et vindusareal på 25 m² som har vinduer fra 80-tallet med en u-verdi på 2,4. Gjennomsnittsprisen på strøm i august 2022 var 430 ører per Kwh. Hvis du bytter til nye vinduer med 0,8 i u-verdi (lavenergivinduer) som tilfredsstiller kravet i nye bygninger, så vil du på et år spare 3 005 Kwh som tilsvarer hele kr **12 923**.

Vi kan ikke få gjentatt ofte nok viktigheten av at man velger lavenergivinduer for å få best effekt. Et nytt regnestykke: velges "minimumsvinduer" med U-verdi på 1,2 vil forventet energisparing synke med 25 % fra 3000 til 2250 kWh årlig. Med en forventet kostnad på kr 250 000 for skiftning av vinduer er den totale investeringen nedbetalt på 2–3 år med dagens eksempelpris, noe lenger i andre

deler av landet. En mulig kostnadsbesparelse ved valg av "minimumsvinduer" kan redusere kostnaden med 5–10 %, men energisparepotensialet reduseres som sagt med 25 %. I tillegg til at langsiktig sparepotensial og -beløp reduseres med 25 %, øker nedbetalingstiden for tiltaket med 20 % til tross for at tiltaket er 10 % billigere.

Lovhjemmel

Stortinget vedtok for øvrig i mai 2021 endringer i Plan og bygningsloven som tydeliggjør hvilke krav som gjelder ved utbedring av eksisterende bygg. Loven er imidlertid ikke tredd i kraft.

§ 31-2. Krav som skal være oppfylt ved tiltak på eksisterende byggverk

På eksisterende byggverk skal tiltak etter § 20-1 prosjekteres og utføres i samsvar med krav gitt i eller med hjemmel i loven. Ved hovedombygging gjelder kravene etter denne loven for byggverket i sin helhet. Ved øvrige tiltak gjelder relevante krav i loven for de delene av byggverket som tiltaket omfatter.

I praksis innebærer dette at energi er en relevant egenskap for vinduer og det er ingen grunn til ikke å legge seg på dagens nybygg-krav. Vi anbefaler at det presiseres i tildelingsbrevet til DiBK at det må tydeliggjøres hvordan dagens krav skal tolkes, og anbefaler da at minstekrav til U-verdi må ligge på 0,8 (lavenergivindu) legges til grunn. Tilsvarende krav bør ligge til grunn for støtteordninger.

Bærum kommune har en egen tilskuddsordning for sine innbyggere, som inkluderer vindusutskiftning. I Oslo doblet de energistøtten til borettslag og sameiere, og øker ellers støtten for alle i neste års budsjett. Tilskuddet til utskifting av vinduer er 750 kr per m².

Landet trenger nå en langt bedre offentlig tilskuddsordning for alle. En offentlig støtteordning må stimulere forbrukeren til å ta de rette valgene og den må ha en sosial profil for å sikre at alle kan få mulighet til å ta del i energisparing. Dette er viktig for å redusere den enkeltes strømrregning, men også i et bredt samfunnsperspektiv. Å støtte opp under et storstilt vindusutskiftingstiltak vil frigjøre kapasitet i kraftnettet, medføre lavere strømrregninger, ha lang varighet og være et viktig bidrag til reduksjon av CO₂ utslipp.

Tilleggsavtale med Enova

For å få til dette, må Enova få i oppdrag å støtte trinnvis energieffektivisering i alle typer bygg. Enova-avtalen for perioden 2021–2024 har ikke et eget mål for energieffektivisering. For å nå målet om 10 TWh energisparing i bygg innen 2030, og for å realisere 1,5 TWh energisparing i bygg i 2023, er det helt nødvendig at regjeringen inngår en tilleggsavtale med Enova slik at mandatet blir glassklart.

Vi er for øvrig positive til, og håper Stortinget støtter, regjeringens forslag om å tilrettelegge for at også husholdninger med lave inntekter skal ha mulighet til få energioppgradert sine boliger gjennom satsingen i Husbanken.

Norske Trevarer ber om

- Energiltak som minimum gir 1,5 TWh redusert energibruk og strømprduksjon i bygg i 2023
- 1 milliard til energiltak i husholdninger
- Tilleggsavtale slik at Enova kan gi støtte til trinnvise energioppgraderinger
- Egne støtteordninger for lavinntektsfamilier gjennom Husbanken, som ikke tas fra rammen til husholdningene
- Nedtrappingsplan for 10 TWh energisparing i bygg innen 2030. Energibruken i bygg skal reduseres fra et nivå på 79 TWh i 2015 til et maksimalt nivå på 69 TWh i 2030. Planen skal presenteres i forbindelse med revidert statsbudsjett 2023.